

Zemkopības ministrija

Vides un klimata mērķu īstenošana KLP stratēģiskajā plānā Latvijai

19.05.2021.

Zemkopības ministrija

Tematiskās diskusijas – vide/klimats - paveiktais

Iepriekšējās tematiskās diskusijas:

- 09.05.2019.
- 17.07.2019.
- 27.04.2020.,
- kā arī vairākas ekspertu darba grupas

- ZM izstrādājusi situācijas analīzi specifiskajiem mērķiem:
- SO4 (klimats),
  - SO5 (vidrūpe),
  - SO6 (biodaudzveidība)

Papildus notikušas konsultācijas ar Eiropas Komisiju par Latvijas situācijas analīzi, identificētajām vajadzībām un sākotnējo priekšlikumu mērķētām atbalsta intervencēm

MAZINĀT KLIMATA PĀRMAIŅAS

SVID -> vajadzības

- Jāsamazina lauksaimniecības radītās SEG emisijas (apsaimniekojot l/s zemes un lopkopībā);
- Mazināt emisijas uz produkcijas vienību, palielinot ražošanas produktivitāti – ražošanas/emisiju atsaiste;
- Veicināt CO₂ piesaistes mežos (t.sk., apmežojot organiskās un neproduktīvās augsnes), kā arī palielināt CO₂ piesaisti, veicinot meliorācijas sistēmu atjaunošanu;
- Veicināt energoefektīvus un resursu efektīvu izmantošanas ieguldījumus;
- Zināšanas;

VIDRŪPE

SVID -> vajadzības

- Jāsamazina amonjaka emisijas, lai uzlabotu gaisa kvalitāti;
- Ūdens kvalitāte uzlabojama, samazinot barības vielu noplūdes radīto piesārņojumu lauksaimniecībā;
- Nepieciešami augsnes kvalitāti uzlabojoši pasākumi;
- Bioloģiskās lauksaimniecības veicināšana;
- Zināšanas;

SAGLABĀT AINAVAS UN BIOLOĢISKO DAUDZVEIDĪBU

SVID -> vajadzības

- Veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos zālajos un meža zemēs, t.sk., nodrošinot atbilstošas kompensācijas par ierobežojumiem bioloģiskās daudzveidības aizsardzībai;
- Nodrošināt tipisko lauksaimniecības zemju ainavu un to elementu aizsardzību;
- Sekmēt augu apputeksnēšanu, veicinot ilgtspējīgas lauksaimniecības prakses;
- Bioloģiskās lauksaimniecības veicināšana;
- Zināšanas;

Zemkopības ministrija

EK Zaļā kursa ietvaros 2030.gadam noteiktie ES mērķa rādītāji

Par 50% samazināt ķīmisko pesticīdu kopējo izmantojumu un radīto apdraudējumu un samazināt bīstamāko pesticīdu izmantojumu

Par 50% samazināt barības vielu zudumu, turklāt nodrošinot, ka nepasliktinās augsnes auglība. Tādējādi līdz 2030.gadam mēslošanas līdzekļu izmantošana tiks samazināta par vismaz 20%

Par 50% samazināt lauksaimniecības dzīvniekiem un akvakultūrai paredzētu antimikrobiālo līdzekļu pārdevumu

25% ES lauksaimniecības zemes izmantot bioloģiskajā lauksaimniecībā
(Latvijas iecerētais mērķis – 20% 2027.gadā)

10% lauksaimniecības zemes platību padarīt par tādām, kurās ir daudzveidības ziņā augstvērtīgi ainavas elementi

100% piekļuve ātram platjoslas internetam lauku apvidos līdz 2025.gadam

Cik ambiciozus nacionālos mērķus noteiksim mēs?

**Eiropas Komisijas
rekomendācijas
Latvijas KLP SP**

Balstīt vidrūpi un klimata darbus un veicināt Savienības
vidisko un klimatisko mērķu sasniegšanu, un šajā
nolūkā:

1	Samazināt siltumnīcefekta gāzu un amonjaka emisijas , atbalstot ilgtspējīgu lauksaimniecisko pārvaldību, kā arī ilgtspējīgus dzīvnieku audzēšanas paņēmienus. Lai mazinātu klimata pārmaiņas un pielāgotos tām , Latvijai galvenokārt būtu jāpievēršas barības vielu pārvaldībai, ilgtspējīgai augsecai, kūdrāju un mitrāju aizsardzībai un attiecīgā gadījumā atjaunošanai, kā arī meliorācijas sistēmu uzlabošanai;
2	Uzlabot barības vielu pārvaldību, izmantojot pielāgotus emisiju mazināšanas pasākumus, piemēram, kūtsmēslu apsaimniekošanas sistēmas un precīzo lauksaimniecību, un tādā veidā palīdzēt sasniegt zaļajā kursā nospraustos barības vielu zuduma samazināšanas mērķrādītājus un uzlabot arī ūdens kvalitāti ;
3	Turpināt uzlabot lauku saimniecību ainavas elementus, kas nāk par labu biodaudzveidībai , un tādā veidā palīdzēt sasniegt zaļā kursa mērķrādītājus, kas attiecas uz daudzveidības ziņā augstvērtīgiem ainavas elementiem ; veicināt bioloģiski augstvērtīgu zālāju efektīvu apsaimniekošanu ;
4	Sekmēt ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu un veicināt efektīvu biomasas izmantošanu, vairot meža daudzfunkcionalitāti, veicināt meža aizsardzību un meža ekosistēmu atjaunošanu, lai sasniegtu ar mežiem saistīto dzīvotņu un sugu labu stāvokli un tādējādi vairotu biodaudzveidību, un lai uzlabotu noturību pret tādiem apdraudējumiem kā klimata pārmaiņu ietekme uz mežiem;
5	Palīdzēt sasniegt zaļajā kursā izvirzītos bioloģiskās lauksaimniecības mērķrādītājus , turpinot atbalstīt pāreju uz bioloģisko lauksaimniecību un tās uzturēšanu , kā arī bioloģisko produktu pārstrādi un tirdzniecību. Visa atbalsta gadījumā būtu jāņem vērā piedāvājuma un pieprasījuma attīstības tendences.

**Eiropas Komisijas
rekomentācijas
Latvijas KLP SP**

...papildus specifiskajiem vides/klimata
mērķiem

Stiprināt sociālekonomisko vidi lauku apvidos un **apmierināt
sabiedrības vajadzības**, un šajā nolūkā:

1	Veicināt ES zaļajā kursā izvirzīto pesticīdu mērķrādītāju sasniegšanu , pastiprinot centienus samazināt visbīstamāko pesticīdu izmantošanas apjomu un riskus un veicinot pesticīdu ilgtspējīgu lietošanu , jo īpaši nodrošinot integrētās augu aizsardzības prakšu ieviešanu ;
2	Uzlabot dzīvnieku labturību , ieviešot vērienīgus pasākumus, kas veicina lauksaimniecības dzīvnieku, it īpaši cūku, dējējvistu un piena šķirņu telēnu, labturības paraugprakses, kā arī pastiprinot lauku saimniecību biodrošību.

Zemkopības ministrija

Vides/klimata mērķu īstenošana KLP

Zaļā arhitektūra

Nākotnes KLP sniedz dalībvalstīm atbalstu, elastību, pierādījumos-balstītus rīkus un atbildību būt ambiciozām, sagatavojot vides un klimata shēmu saturu un finansējumu

Uzlabotas pārvaldības prasības

ES ienākumu atbalsta sasaite ar videi un klimatam labvēlīgām praksēm un standartiem

Agrovides-klimata pasākumi un investīcijas

ES lauku attīstības atbalsts ļaus uzlabot ekosistēmas, veicināt resursu efektīvu izmantošanu un palīdzēs virzīties uz zema oglekļa un klimatnoturīgu ekonomiku

Eko-shēmas

Finansējums papildu stimulam ieviest klimatam un videi labvēlīgas lauksaimnieciskās prakses

Saimniecību konsultāciju pakalpojumi

Saimniecību konsultāciju sistēma balstīsies uz pilnīgākiem ekonomikas un vides datiem, lai sniegtu mūsdienīgu tehnoloģisko un zinātnisko informāciju, konsultējot lauksaimniekus

Zemkopības ministrija

Lauksaimnieciskās darbības ietekme vides/klimata jomā

Stratēģija «No lauka līdz galdam»

Bioloģiskās daudzveidības stratēģija 2030

Klimats

Dabas resursi:

Gaiss
Ūdens
Augsne

Bioloģiskā daudzveidība

Eko-shēmas un agrovides pasākumi - brīvprātīgi lauksaimniekam

KLP atbalsts nākotnē tiks virzīts ilgtspējīgu lauksaimniecību prakšu īstenošanai: mazinātu AAL lietošanu, sabalansētu mēslošanas līdzekļu lietošanu, uzlabotiem dzīvnieku turēšanas un barošanas apstākļiem, lai sniegtu ieguldījumu klimata, gaisa, bioloģiskās daudzveidības politikas mērķu izpildē, ūdens un augsnes kvalitātes uzlabošanai, veselīgas pārtikas, uzlabotu dzīvnieku veselību un samazinātu AB lietošanu.

Zemkopības ministrija

Atbalsta intervences **EKOSHĒMAS**

1. *Skaidrs ieguldījums mērķa (vēlams vairāku) sasniegšanā;*
2. *Aptver plašu pretendentu loku;*
3. *Īstenojama/kontrolējama;*

Pīlārs	Nr. p.k.	Pasākums	MĒRĶIS – uzlabot:							
			Klimats	Gaiss	Ūdens	Augsne	B.daudzv.	Ainava	Pārtika	Labturība
I pīlārs Ekoshēmas	1.	Atbalsts par videi un klimatam labvēlīgu lauksaimniecības praksi	X	X	X	X	X			
	2.	Ekoloģiski nozīmīgas platības	X	X	X	X	X			
	3.	Optimāla augsnes pH līmeņa nodrošināšana – pamatkaļķošana ar tauriņziežu audzēšanu	X		X	X				
	4.	Saudzējošā lauksaimniecības prakse		X	X	X				
	5.	Oglekli un amonjaka emisijas mazinoša lauksaimniecības prakse	X	X	X	X				
	6.	Ilggadīgo zālāju saglabāšanas veicināšana lopkopības saimniecībās	X		X		X	X		

Zemkopības ministrija

Atbalsta intervences **AGROVIDE**

1. *Skaidrs ieguldījums mērķa (vēlams vairāku) sasniegšanā;*
2. *Aptver plašu pretendentu loku;*
3. *Īstenojama/kontrolējama;*

Pīlārs	Nr. p.k.	Pasākums	MĒRĶIS – uzlabot:							
			Klimats	Gaiss	Ūdens	Augsne	B.daudzv.	Ainava	Pārtika	Labturība
II pīlārs Agrovīde un Bio lauks., projektveida pasākumi	1.	Zaļās joslas			X		X	X	X	
	2.	Vidi saudzējoša dārzkopība	X		X	X	X		X	
	3.	Bioloģiskā lauksaimniecība t.sk. paralēlā ražošana	X	X	X	X	X	X	X	X
	4.	Paaugstinātu labturības prasību un emisiju mazinošā lopkopība	X	X					X	X
	5.	Biškopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām					X		X	
	6.	Zālāju biotopu apsaimniekošana					X	X		
	7.	Putniem piemērotu dzīvotņu uzturēšana zālajos					X	X		
	8.	Mitrzemes (mākslīgi veidotas)			X		X	X		
	9.	Bioloģiski vērtīgo zālāju atjaunošana					X	X		